

FCR YAYIN LTD.

Genel Yayın No | General Publication Number: 1446

FCR Sertifika no | Certificate Number: 46550

ISNI: 0000 0004 4657 1968

Fecr Yayınları

Yayın No | Publication Number: 892

Kitap Adı: *Ahlâk-ı Alâî*'de Sorumluluk Bilinci ve Boyutları

Book Title (English): The Consciousness of Responsibility and its Dimensions in *Ahlâk-ı Alâî*

ISBN: 978-625-6123-44-1

DOI: doi.org/10.70458/fcr.9786256123441

Yazar | Author: Hikmet ÇAMCI | orcid.org/0000-0002-8159-7595

Kurum | Institution: TC. Milli Eğitim Bakanlığı

ROR ID: ror.org/00jga9g46

Yayın Türü | Publication Type: Kitap | Book – Monograph

Yayın Dili | Language: Türkçe | Turkish

Ebat | Dimensions: 13,5 x 21 cm

Baskı Sayısı | Edition: 1

Sayfa Sayısı | Pages: 110

Yayın Tarihi | Publication Date: Kasım | November 2024

Yayın Yeri | Place of Publication: Ankara, Türkiye

Mizanpaj ve Kapak | Layout and Cover Design: FCR

Baskı ve Cilt | Printing and Binding: NY MATBAACILIK (Sertifika no: 50732)

Konu Kategorisi | Subject Categories

BIC: HPQ | Etik ve ahlâk | Ethics & moral philosophy

BISAC: PHI005000 | Etik ve Ahlâk | Philosophy / Ethics & Moral Philosophy

THEMA: QDTQ | Etik ve ahlâk felsefesi | Ethics & moral philosophy

LC: BJ1012 | Etik | Ethics

Atıf Bilgisi | Cite as: Çamcı, Hikmet. *Ahlâk-ı Alâî*'de Sorumluluk Bilinci ve Boyutları.

Ankara: Fecr Yayınları, 2024.

© All rights reserved | FCR YAYIN LTD.

Hacı Bayram Mah. Boyacılar Sk. No: 14/1 06050

Altındağ-Ankara/TÜRKİYE • Tel: +90 (312) 310 08 60

www.fcr.com.tr • fcr@fcr.com.tr

Ahlâk-ı Alâî'de
Sorumluluk Bilinci ve
Boyutları

Hikmet ÇAMCI

Ankara 2024

Yazar Hakkında | About the Author

Hikmet ÇAMCI

Yazar 1977'de Sivas'ta doğmuştur. İlk, orta ve lise eğitimini Sivas'ta tamamlamıştır. Memleketinin üniversitesi Cumhuriyet Üniversitesi'nde lisansını 2001, yüksek lisansını 2005 yılında tamamlamıştır. Aşkar Dergisi'nde şiirleri ve denemeleri yayınlamıştır. Öğretmen olarak çalışan yazar, "Imagine.... Living together! The Light of Democratic Minds" isimli AB projelerine katılmıştır. Akdeniz Üniversitesi'nde Jean Baudrillard üzerine doktora yapmıştır. Halen Antalya'da öğretmen olarak çalışmaktadır.

Hikmet ÇAMCI

The author was born in Sivas in 1977. He completed his primary, secondary and high school education in Sivas. He completed his license at Cumhuriyet University, the university of his hometown, in 2001 and his master's in 2005. His poems and essays were published in Aşkar Magazine. The author, who works as a teacher, is the author of "Imagine.... Living together! The Light of Democratic Minds" EU projects. She completed her PhD on Jean Baudrillard at Akdeniz University. She is still working as a teacher in Antalya.

Kitap Hakkında

***Ahlâk-ı Alâî*'de Sorumluluk Bilinci ve Boyutları**

Ahlâk-ı Alâî'de sorumluluk bilinci ve boyutlarında insanın yalnızca tüketici olması ve bunun neticesinde ortaya çıkan sorunlar ele alınmıştır. Ortaya çıkan sorunların insanın sorumluluk bilinciyle alakalı olduğunu varsayan çalışma, giriş hariç iki bölüm ve sonuç kısmından oluşmaktadır.

Birinci bölümde, *Ahlâk-ı Alâî*'de sorumluluk bilincine ilişkin temel kavramlar incelenmiştir. Ayrıca bu bölümde bu eseri etkilediği varsayılan bazı filozofların ahlak anlayışlarına da yer verilmiştir. İkinci bölümde, *Ahlâk-ı Alâî*'de sorumluluk bilinci mefhumu aranmıştır. Bu konu *Ahlâk-ı Alâî*'de sorumluluk bilincinin kaynakları ve Kınalızâde düşüncesinde sorumluluk bilincinin yeri ve boyutları olmak üzere iki ana bölümde incelenmiştir.

Sorumluluk bilincinin kaynakları akıl, din ve toplum çerçevesinde çalışılmıştır. Sorumluluk bilincinin yeri ve boyutları kısmında Kınalızâde'nin ahlak anlayışı anlatıldıktan sonra sorumluluk bilincinin boyutlarını incelenmiştir. Bu boyutlar, kişinin kendisine karşı sorumlulukları, kişinin ötekine (doğa, toplum vs.) karşı sorumlulukları, kişinin tanrısına karşı sorumluluklarıdır. Giriş seviyesi bir çalışma olarak addedilebilecek kitap, bu üç boyuta göre Kınalızâde'nin *Ahlâk-ı Alâî*'sinde sorumluluk bilinci ve onun ahlak anlayışını incelenmiştir. Sonuç bölümünde ise, konu hakkında genel bir değerlendirme yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Din; Felsefe; Ahlak; Tanrı; Kınalızâde Ali Efendi; Sorumluluk Bilinci

About the Book

The Consciousness of Responsibility and its Dimensions in *Ahlâq-ı Alâî*

In *Ahlâq-ı Alâî*, the consciousness of responsibility and its dimensions, the fact that man is only a consumer and the problems that arise as a result of this are discussed. The study, which assumes that the problems arising are related to the responsibility consciousness of human beings, consists of two chapters and a conclusion, except the introduction.

In the first chapter, the basic concepts related to the consciousness of responsibility in *Ahlâq-ı Alâî* are analysed. In this chapter, the moral conceptions of some philosophers who are assumed to have influenced this work are also included. In the second chapter, the concept of consciousness of responsibility in *Ahlâq-ı Alâî* is searched. This subject has been analysed in two main sections: the sources of the consciousness of responsibility in *Ahlâq-ı Alâî* and the place and dimensions of the consciousness of responsibility in Kinalızâde's thought.

The sources of the consciousness of responsibility have been studied within the framework of reason, religion and society. In the section on the place and dimensions of the consciousness of responsibility, after explaining Kinalızâde's understanding of morality, the dimensions of the consciousness of responsibility are analysed. These dimensions are one's responsibilities towards oneself, one's responsibilities towards the other (nature, society, etc.), and one's responsibilities towards God. The book, which can be considered as an introductory level study, analyses the consciousness of responsibility and his understanding of morality in Kinalızâde's *Ahlâq-ı Alâî* according to these three dimensions. In the conclusion, a general evaluation is made on the subject.

Keywords: Religion; Philosophy; Ethic; Kinalızâde Ali Efendi; Responsibility Consciousness

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	13
1. Problem	13
2. Alt Problemler	15
3. Amaç	15
4. Önem	16
5. Sınırlılıklar	17
6. Yöntem	17
7. Kınalizâde Ali Efendi'nin Hayatı ve Eserleri	18
7.1. Hayatı ve İlmî Şahsiyeti	18
7.2. Eserleri	23
a. <i>Ahlâk-ı Alâf</i>	23
b. Diğer Eserleri	26

BİRİNCİ BÖLÜM

KINALIZÂDE ALİ EFENDİ'DE SORUMLULUK BİLİNCİNE İLİŞKİN

TEMEL KAVRAMLAR 29 |

1. Hikmet	29
a. Amelî Hikmet	30
b. Nazarî Hikmet	31
2. Ahlak	32
a. Sokrates (m.ö. 469-399)'in Ahlak Anlayışı	38
b. Eflatun (m.ö. 428/7-348/7)'un Ahlak Anlayışı	38
c. Aristoteles (m.ö. 374-322)'in Ahlak Anlayışı	41
d. Farabi (870-950)'nin Ahlak Anlayışı	46
e. İbni Sina (980-1037)'nin Ahlak Anlayışı	49
f. İbni Miskeveyh (941-1031)'in Ahlak Anlayışı	50
g. Gazali (1058-1111)'nin Ahlak Anlayışı	53
3. Nefs (Ruh)	57
4. Şuur (Bilinç)	61
5. Vicdan (Törel Bilinç)	63
6. Sorumluluk (Mesuliyet)	65

İKİNCİ BÖLÜM

KINALIZÂDE ALİ EFENDİ'DE SORUMLULUK BİLİNCİ -----	69
A. Kınalızâde Ali Efendi'de Sorumluluk Bilincinin Kaynakları----	72
1. Sorumluluk Kaynağı Olarak Akıl -----	72
2. Sorumluluk Kaynağı Olarak Din -----	76
3. Sorumluluk Kaynağı Olarak Toplum -----	80
B. Kınalızâde Düşüncesinde Sorumluluk Bilincinin Yeri ve Boyutları -----	81
1. Kınahzâde'nin Ahlak Anlayışına Genel Bir Bakış -----	81
2. Kınalızâde'de Sorumluluk Bilinci ve Eylem İlişkisi-----	84
3. Sorumluluk Bilincinin Boyutları -----	85
a. İnsan'ın Kendine Karşı Sorumlulukları -----	85
b. İnsan Beni'nin Ötekine Karşı Sorumlulukları -----	90
c. İnsan Beni'nin Tanrısı'na Karşı Sorumlulukları-----	96
SONUÇ -----	101
BİBLİYOGRAFYA -----	105
DİZİN -----	109

KISALTMALAR

- A.A. : Ahlâk-ı Alâî
Age. : Adı Geçen Eser
Alm. : Almanca
Ansk. : Ansiklopedi
Ank. : Ankara
Bkz. : Bakınız
D.A.A. : Devlet ve Aile Ahlâkı
Es.t. : Eski Türkçe
Fr. : Fransızca
İ.A. : İslam Ansiklopedisi
İng. : İngilizce
İst. : İstanbul
Lat. : Latince
MEB : Milli Eğitim Bakanlığı
TDV : Türkiye Diyanet Vakfı
Yay. : Yayınevi
Yun. : Yunanca